

Educarea copiilor: chemare, provocare, bucurie

1.

Educație pentru a face față provocărilor actuale

Massimo:

"Suntem Massimo și Patrizia, o familie de misionari italieni. Suntem căsătoriți de 25 de ani și avem 12 copii. Trăim în Olanda, în orașul Maastricht, ca misionari itineranți".

Javier:

"Suntem Javier și Araceli, avem zece copii și îl așteptăm pe cel de-al unsprezecelea. Suntem misionari în Sankt Petersburg, Rusia".

"Creatorul i-a făcut pe bărbat și pe femeie părtași la opera creației Sale și, în același timp, i-a făcut instrumente ale iubirii sale, încredințând responsabilității lor viitorul umanității prin transmiterea vieții umane" (cf. AL 81).

Sfântul Părinte

"Familia are o vocație naturală de a educa copiii. Nu renunțați la a avea copii de teamă că nu veți putea să-i educați și să-i pregătiți pentru a face față provocărilor și responsabilităților vieții!

Pentru a fi părinți e nevoie de iubire și de dorința de a scoate ce e mai bun din ceilalți.

"Familia nu poate renunța la a fi un loc de sprijin, de însoțire și de îndrumare, chiar dacă trebuie să își reinventeze metodele și să găsească noi resurse" (cf. AL 260).

"Dacă maturitatea ar fi doar dezvoltarea a ceva care este deja conținut în codul genetic, nu ar fi prea multe de făcut. (...)

(...) Este inevitabil ca fiecare copil să ne surprindă cu proiectele care izvorăsc dintr-o astfel de libertate, să strice schemele noastre, și este bine ca acest lucru să se întâmple" (cf. AL 262).

Patrizia:

"Asta încercăm să facem cu slăbiciunea noastră, aducându-i din copilărie cu noi la Liturghie, rugându-ne împreună cu ei dimineața și seara, înainte de masă și mai ales duminica, prin organizarea unei celebrări festive acasă. La aceste celebrări tatăl îi întrebă pe fiecare dintre ei: "În ce fel Cuvântul lui Dumnezeu îți luminează viața?". Prin acest dialog, copiii se obișnuiesc să crească știind că Dumnezeu este prezent în viața lor și că El acționează în istoria lor".

“Educația copiilor trebuie să fie caracterizată de un parcurs de transmitere a credinței, care este îngreunată de stilul de viață actual, de orarele de muncă, de complexitatea lumii de astăzi, în care mulți, pentru a supraviețui, mențin un ritm frenetic. Cu toate acestea, familia trebuie să continue să fie locul unde se învață să se perceapă motivațiile și frumusețea credinței, să se roage și să se slujească aproapele.”(cf. AL 287)

Invitație la reflecție

Experimentăm în fiecare zi cât de fundamental este dialogul în orice relație.

În relația mea cu Isus, cât de fundamental este dialogul cu El? Printre multe cuvinte pe care le ascult în timpul zilei, pot găsi un spațiu pentru a asculta Cuvântul lui Isus?

Dinamica în familie

Să găsim un moment seara pentru a vorbi în familie despre ziua care a trecut. În calitate de părinți, să acordăm o atenție deosebită ca în timpul cinei să ascultăm ceea ce ne povestesc copiii noștri.

Dinamica comunitară sau de grup

Am putea cere familiilor să își deschidă biserica domestică pentru a se ruga împreună cu alte familii.

Rugăciune

Doamne, învață-ne să facem din familiile noastre
locul unde copiii noștri
experimentează credința .

Fă-ne să nu ne pierdem încrederea în ajutorul tău
pentru a depăși provocările pe care
societatea ni le impune astăzi.

Trimite Duhul Tău Sfânt
asupra fiecărei familii

pentru ca inimile noastre să se deschidă și
să recunoască modul în care te manifesti, chiar și în mica noastră Biserică domestică.

Amin

2.

Da-ul spus lui Cristos

Sfântul Părinte

"Paternitatea și maternitatea sunt roluri de neînlocuit. Maternitatea știe cum să aducă iubire și protecție față de fragilitatea umană. Paternitatea deschide către copil orizonturile neexplorate ale vieții și stabilește pietrele de temelie ale vieții morale care îi vor permite să-și realizeze cu curaj propriul proiect de viață. Dar mai este și altceva.

Fiecare mamă îi amintește copilului ei că la rădăcina existenței sale există un Tată cu T mare, există o dorință a lui Dumnezeu. Această conștientizare generează credință.

De fapt, esența problemei este de a pune noile generații în poziția de a spune da lui Cristos pentru a permite lui Dumnezeu să se manifeste în viața lor și să îi conducă de mână".

"Credința este un dar al lui Dumnezeu (...). Aceasta cere să invocăm acțiunea lui Dumnezeu în inimi, acolo unde nu putem ajunge. (...) știm că nu suntem stăpânii darului, ci administratorii săi grijului. Totuși, angajarea noastră creativă este o contribuție care ne permite să colaborăm cu inițiativa lui Dumnezeu." (cf. AL 287).

"Experiența spirituală nu se impune, ci se propune libertății lor. Este fundamental să vadă în manieră concretă copiii că pentru părinții lor rugăciunea este realmente importantă. Pentru aceasta, momentele de rugăciune în familie și exprimările evlaviei populare pot avea forță evanghelizatoare mai mare decât toate catehezele și toate discursurile." (cf. AL 288).

Javier:

"Știm că a le transmite credința, a-i învăța să trăiască ca și creștini este o misiune fundamentală...

Astfel, ei au învățat să trăiască cu Dumnezeu de la o vârstă fragedă, au învățat că se pot ierta unii pe alții, că pot iubi într-un mod diferit, așa cum iubește Dumnezeu, pentru ca ei să poată descoperi un alt mod de a trăi. Noi am ales să trăim în cadrul Bisericii și le dorim acest lucru și lor. În familie, ne rugăm împreună, știind că Domnul este în mijlocul nostru și că El este cel care ne ajută, ne susține și ne încurajează în fiecare zi".

„(...)să se aibă grijă de a valoriza cuplurile, mamele și tații, ca subiecți activi ai catehezei (...). Este de mare ajutor cateheza familială, ca metodă eficace pentru a-i forma pe tinerii părinți și pentru a-i face conștienți de misiunea lor ca evanghelizatori ai propriei familii” (cf. AL 287)

"Transmiterea credinței presupune ca părinții să aibă experiența reală a încrederii în Dumnezeu, de a-L căuta, de a avea nevoie de El, pentru că numai așa "o generație spune celelalte generații lucrările Tale" (Ps 144,4) și "Tatăl va face cunoscută fiilor săi fidelitatea ta" (Is38:19).

Acest lucru presupune să invocăm acțiunea lui Dumnezeu în inimi, acolo unde noi nu putem ajunge. (cf. AL 287)

Invitație la reflecție

Reluând cuvintele Sfântului Părinte, să reflectăm la felul nostru de a fi tată sau mamă. Ce gesturi pot mărturisi în mod concret copiilor noștri că am ales să ne bazăm viața pe Dumnezeu?

Dinamica în familie

Împărtășim cu copiii noștri de ce am ales să trăim în Biserică.

Dinamica comunitară sau de grup

Cum putem sensibiliza și forma părinții pentru a fi cateheți?

Cum poate comunitatea noastră să încurajeze și să valorifice cateheza părinților față de copiii lor sau în cadrul comunității?

Rugăciune

Te laudăm, Doamne, pentru darul credinței.

Îți mulțumim pentru darul Botezului,
care i-a făcut pe copiii noștri să fie copiii Tăi.

Te rugăm ,

ca mărturia noastră să arate copiilor noștri
că Tu ești izvorul alegerilor pe care le facem în fiecare zi;

Tu ești stânca

pe care am ales să ne construim viața și familia noastră;

Tu ești Tatăl care i-a dorit dintotdeauna

și îi iubești cu o Iubire care știe să dăruiască modul de
protecție al unei mame și curajul unui tată.

Amin

3.

Educarea afectivității

Sfântul Părinte

"Într-o epocă în care sexualitatea este deseori redusă la simplul consum, la utilizarea celuilalt, familiile au sarcina de a-i educa pe copii la o sexualitate responsabilă, care să respecte demnitatea persoanei".

"Dar cine vorbește astăzi despre aceste lucruri? Cine este capabil să-i ia în serios pe tineri?"

Cine îi ajută să se pregătească serios pentru o iubire mare și generoasă? Educația sexuală este tratată superficial." (cf. AL 284).

"Educația sexuală care păstrează un simț sănătos al modestiei este de o valoare imensă, chiar dacă unii oameni cred astăzi că este un lucru de domeniul trecutului.

Este o apărare naturală a persoanei care își protejează interioritatea și evită să devină un simplu obiect". (cf. AL 282)

Massimo:

"De asemenea, suntem mereu atenți la pericolele lumii, mai ales în ceea ce privește relația cu noile tehnologii. Suntem foarte conștienți de pericolele care se ascund în spatele lor, așa că suntem foarte vigilenți. Încercăm să-i protejăm: le cerem să folosească calculatorul într-un spațiu comun, le dăm telefonul mobil numai când ajung la vârsta majoratului. Mai presus de toate, îi încurajăm la virtuțile castității, umilinței și sincerității, nu ca pe un moralism, ci împărtășind cu ei propriile noastre experiențe personale, pentru că am văzut că Domnul ne-a ajutat în viața noastră și îi va ajuta și pe ei".

"Întâlnirea educativă dintre părinți și copii poate fi facilitată sau compromisă de tehnologii de comunicare și divertisment din ce în ce mai sofisticate. Când sunt bine folosite pot fi utile (...). Uneori, aceste mijloace îndepărtează în loc să apropie, ca atunci când, la masă, toată lumea este concentrată pe telefonul mobil, sau când unul dintre soți adoarme așteptându-l pe celălalt, care petrece ore întregi ocupându-se cu un dispozitiv electronic. (...) Nu se pot ignora riscurile noilor forme de comunicare pentru copii și adolescenți, care sunt uneori transformați în abulici, deconectați de lumea reală. Acest "autism tehnologic" îi expune mai ușor la manipulare din partea celor care caută să intre în intimitatea lor cu interese egoiste". (cf. AL 278)

Invitație la reflecție

Să reflectez asupra relației mele cu tehnologia și asupra modului în care ne educăm copiii să o folosească.

În acest context plin de provocări, cum ne educăm copiii cu privire la afectivitate și respect pentru corpul lor?

Dinamica în familie sau comunitate

Să facem câteva propuneri pentru a ne educa în utilizarea tehnologiei.

Putem, de exemplu, să decidem asupra unor perioade de timp în care să nu folosim televizorul și telefoanele mobile:

- la masă
- o seară pe săptămână (când organizăm ceva distractiv de făcut împreună)
- într-o excursie organizată împreună

Să facem propuneri pentru o utilizare pozitivă a dispozitivelor, de exemplu:

- le propunem copiilor noștri să învețe o persoană în vârstă cum să folosească un calculator/tabletă
- Oferim timp de ascultare persoanelor care sunt departe și trăiesc singure, printr-un apel video

Rugăciune

Doamne Isuse,
ajută-ne să ne educăm copiii să știe să aștepte,
ca un timp în care dorința
prinde contur și devine o alegere conștientă
de dăruire de sine.
Ajută-ne să fim vigilenți
fără a-i asupri,
astfel încât să ajungă să fie capabili
de alegeri libere și autonome.

4.

Învățarea așteptării și a respectului pentru corp

Sfântul Părinte

"În acest sens, îngrijirea pastorală ar trebui să ajute familiile să aducă în ele însele valori umane esențiale, cum ar fi modestia, respectul pentru diferența dintre bărbat și femeie, cunoașterea și acceptarea corpului, semnificația dăruirii totale de sine în căsătorie, valoarea logodnei ca perioadă de maturizare în vederea căsătoriei".

"Este greu să te gândești la educația sexuală într-o epocă în care există o tendință de banalizare și de sărăcire a sexualității. Ea nu putea fi înțeleasă decât în contextul unei educații la iubire, la dăruire reciprocă. În acest fel, limbajul sexualității nu este în mod trist sărăcit, ci luminat.

Impulsul sexual poate fi cultivat într-un proces de autocunoaștere și de dezvoltare a capacității de autocontrol, care poate contribui la evidențierea unor capacități prețioase de bucurie și de întâlnire iubitoare" (cf. AL 280).

"Este important (...) să predăm un parcurs privind diferitele expresii ale iubirii, la îngrijirea reciprocă, la tandrețea respectuoasă, la comunicarea bogată în semnificații. Toate acestea, de fapt, pregătesc la o dăruire de sine integră și generoasă care se va exprima, după un angajament public, în oferirea trupurilor. Unirea sexuală în căsătorie va

apărea astfel ca un semn al unui angajament total, îmbogățit de întregul parcurs anterior. (cf. AL 283).

"Este necesar, de asemenea, să ne apreciem propriul corp în feminitatea sau masculinitatea sa pentru a ne putea recunoaște pe noi înșine în întâlnirea cu celălalt, care este diferit de noi.

În acest fel, este posibil să acceptăm cu bucurie darul specific al celuilalt sau al celeilalte, lucrarea lui Dumnezeu creator și să se îmbogățescă reciproc." (cf. AL 285)

Dinamica în familie

O dată pe săptămână/lună, să organizăm o seară de film cu copiii noștri, alegând un film pe tema afectivității. Apoi discutăm despre asta împreună.

Dinamică comunitară sau de grup

Cineforum: alegem o serie de filme care abordează subiecte precum afectivitatea, logodna, cupluri. Invităm tinerii din comunitate să vizioneze filmele și apoi să participe la un moment de împărtășire și reflecție, în prezența experților și a celor care dau mărturie.

Rugăciune

Doamne Isuse,
ajută-ne să dezvoltăm în copiii noștri o puritate
a privirii asupra corpurilor lor,
ca să fie deschiși să îl accepte,
să aibă grijă de el și să îl respecte.
Dă-ne să știm să ne exprimăm
prin gesturile noastre
respectul pentru ceilalți,
începând cu soțul sau soția noastră.
Să ne facem familiile
locuri de creștere umană și creștină
pentru ca frumusețea fiecărei persoane să iasă la iveală.
Amin